

Osztatlan etikatanári záróvizsga - Szakmai tételsor

Az alábbi tételek történetiek vagy tematikusak. A tétel kidolgozása és a felelet során átfogó és nem apró részletekbe menő tudásról kell a hallgatónak számot adnia. A felelet során fontos értékelési szempont, hogy miként képes a hallgató egy szerteágazó témát összefogni, kezelni, egységben látni. A feleletet bevezetővel kell kezdeni, amelyben a hallgató világossá teszi, hogy milyen irodalmakat használt a tétel kidolgozásához, hogy mire fog a kifejtésben fókuszálni, hogy honnan hová, mely szerzők vagy alproblémák bemutatásával kíván eljutni. A fogalmakat középpontba állító tételeknél érdemes a fogalom meghatározásával kezdeni.

1. Antik etikák
2. Középkori és reneszánsz etikák
3. Újkori racionalista és angolszász etikai irányzatok
4. Felvilágosodás-kori etikai irányzatok
5. 19. századi etikák
6. 20. századi etikák
7. Kortárs etikai irányzatok
8. Erényetikák
9. A szabadság etikai és politikai értelmezései
10. Az igazságosság etikai és társadalomfilozófiai értelmezései
11. Boldogság-etikák
12. Kötelesség-etikák
13. Utilitarizmus
14. Az etika és a politikafilozófia közös kérdései
15. Az alkalmazott etika irányzatai és problémakörei

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

- Platón: Gorgiasz, Bp, Atlantisz, 1998.
Arisztotelész: Nikomakhoszi etika, Bp, Európa, 1997
Szent Ágoston: Vallomások, 2. könyv, Bp, Gondolat, 1987
Machiavelli: *A fejedelem*, In: Machiavelli Művei, 1. kötet, ford. Lutter Éva, Budapest, Európa 1978, 5-87.
Descartes: *Értekezés a módszerről* (harmadik rész), Bp, Ikon, 1993, (Boros Gábor ford.)
Spinoza: *Etika*: III és IV. rész, Bp, Osiris, 1997
Hume: *Tanulmány az erkölcs alapelveiről*, Bp, Osiris, 2003, (1.-5. szakasz, Konklúzió, 1. függelék, 2. függelék)
Kant: *A gyakorlati ész kritikája* (több kiadásban is hozzáférhető)
J. S. Mill: *A haszonelvűség*, In: *A szabadságról, Haszonelvűség*, Bp, Magyar Helikon, 1980.
Comte-Sponville: *Kis könyv a nagy erényekről*, Bp, Osiris, 2001.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ IRODALOM

(Az itt megadott művek nem *mind* kötelezőek. A cél az, hogy az egyes tételekhez a hallgató önálló ízlése, érdeklődése és megítélése szerint válogassa össze az irodalmakat – de minden tételhez több szöveg is választandó! A tételek kidolgozásakor felhasználandó továbbá a képzés során végzett előadások és szemináriumok olvasmánylistája.)

- Nyíri Tamás: *Alapvető etika*. Szent István Társulat, Budapest, 2003.
- Heller Ágnes: *Általános etika*, Bp, Cserépfalvi, 1994.
- McIntyre: *Az etika rövid története*, Bp, Typotex, 2012, ford. Szabó P. Imre.
- Platón: *Az állam* (több kiadásban is hozzáférhető)
- Abelardus: *Etika*, Bp, MTA Filozófiai Intézet, 1989.
- Sztoikus etikai antológia* (a tételekhez kapcsolódó szövegek), Bp, Gondolat, 1983.
- Reneszánsz etikai antológia* (a tételekhez kapcsolódó szövegek), Bp, Gondolat, 1984.
- Pascal: *Gondolatok* (VII. szakasz), Bp, Gondolat, 1968.
- Leibniz: Isten igaz ügyének védelme (De causa Dei), in Kellék 32 (2007) 159-179. (ford.: Schmal Dániel)
- Brit moralisták a XVIII. században*, Bp, Gondolat 1977. (a tételekhez kapcsolódó szövegek)
- A francia felvilágosodás morálfilozófiája*, Bp, Gondolat, 1975. (a tételekhez kapcsolódó szövegek)
- Rousseau: Értékezés az emberek közötti egyenlőtlenség eredetéről és alapjairól, In: *Értékezések és filozófiai levelek*, (szerk.: Ludassy Mária), Bp, Magyar Helikon, 1978.
- Fichte: *Az erkölcsstan rendszere*, Bp, Gondolat, 1976.
- Kierkegaard: Az esztétikai és az etikai szerepe a személyiség kimunkálásában, In: *Vagy-vagy*, Bp, Osiris, 2005.
- Kierkegaard: *Félelem és reszketés*, Bp, Göncöl, 2004.
- Nietzsche: *Túl jön és rosszon*, Matúra sorozat, Bp, Ikon, 1995.
- Scheler: *A formalizmus az etikában és a materiális értéketika*, Bp, Gondolat, 1979.
- McIntyre: *Az erény nyomában*, Bp, Osiris, 1999.
- Rawls: *Az igazságosság elmélete*, Bp, Osiris, 1997.
- Michael Sandel: *Mi igazságos és mi nem? A helyes cselekvés elmélete és gyakorlata*, Bp, Corvina, 2012, ford. Felcsuti Péter.
- Az alkalmazott filozófia esélyei*. Áron Kiadó, Budapest 2002. Karikó Sándor (szerk.)
- Veress Károly és Szigeti Attila: *A filozófia alkalmazása - alkalmazott filozófia*, Kolozsvár, 2002.